

הפרטיזן

דרמה קאמרית בחמש תמונות

תקציר שאינו מסגיר:

יחסה של חיילת צעירה אל קצין בכיר שהוא מפקדה הישיר, מדאיג את אמה. אחרי שהאם מקבלת מבתה מידע חדש על אותו קצין, היא דואגת לשתף בו גם את בעלה; ומה שמתרחש עקב כך, יוליך ל"חישוב-מחדש" של מסלולי חיים.

מקום וזמן: תל-אביב, שנות החמישים.

האתר בכל התמונות: פינת-אוכל ומטבח בדירה.
(פתח כניסה ויציאה – ממול)

משתתפים:

לאה ורפאל שלֶהב – זוג בגיל העמידה

הבת אורית – חיילת, כבת 19

אל"מ חיים מְצוק – מפקד חטיבה

תמונה א' – תוך זמן אפיית העוגה

(לאה ורפאל משוחחים).

לאה: (מכניסה עוגה לתנור) העוגה בתנור. זאת העוגה שאוריתי הכי אוהבת. רפאל, אתה צריך לצאת לאסיפת הדיירים.

רפאל: אני רוצה לחכות לאורית. היא היתה צריכה כבר להגיע, נכון?

לאה: כן, לפי מה שהיא אמרה בטלפון לשכנה, לפני שיצאה מהמחנה.

רפאל: כמה זה מרגיז שעדיין אין לנו קו טלפון משלנו. אני מכיר כאלה שביקשו אחרינו וכבר קיבלו – ויש כאלה שחיברו אותם אפילו אחרי פחות משנתיים. היינו יכולים לדבר איתה בעצמנו.

לאה: לא היתה מספרת לנו הרבה. היא אמרה לשכנה שעל הטלפון הצבאי מודבק פתק: "האויב מאזין".

רפאל: ככה! ובעוד האויב מאזין היא מוסרת לה תוכן של פתק צבאי...

לאה: אתה תראה אותה כשתחזור מהאסיפה; הם בטח מחכים לך.

רפאל: אני רוצה לראות אותה כשהיא עדיין במדים, כמו חיילת בצבא העברי...

לאה: מה כל כך חשוב לך החאקי?

רפאל: הבנות האלו לא מבינות כמה הן חמודות דווקא לפני שהן עוברות לאזרחי. המדים ממש מבליטים עד כמה כל אחת היא מיוחדת. ושלנו – היא הכי מיוחדת.

את יודעת, לאה, כשהיא באה לחופשה מהטירונות, היא הזכירה לי את הבחורה שאת היית, שם; היית נהדרת!

לאה: אף פעם לא אמרת לי את זה, שם...

רפאל: לא אמרתי – לא העזתי להגיד – אבל תמיד הערצתי אותך – עוד בתנועת הנוער הציונית.
לאה: הערצת? עוד בתנועה? כן, ראיתי אותך שם, היית אחד מהחבורה – אבל לא חשבתי ששמת לב אלי...

רפאל: זאת היית את שלא שמת לב אלי – אבל מי מגלה מה שהוא מרגיש? רק באופרה עומד זמר ושר שיר אהבה בלי להתבייש... אני לא העזתי להגיד לאף אחד שאת ככה, ממלאת את לבי ואני חושב עליך כל הזמן.

לאה: ככה חשבת עלי, כל הזמן... ועוד המשכת לשתוק, ולא סיפרת לי – גם בכל השנים האלו שאנחנו ביחד... תמיד חשבתי שאתה טוב אלי, שבאמת אתה אוהב אותי – אבל ככה? תשמע רפאל: פתאום, עכשיו, אני מרגישה יותר מיוחדת, שהסיפור שלנו הוא כמו רומן גדול... הלוא זה בהחלט דבר שחשוב לי לדעת אותו... וזה ממש היום, עכשיו, שיוצא לך לספר לי... אני מרגישה כמו... ש... שמהו מתעורר מחדש בחיים שלי... ולמה זה קורה? – מפני שאורית קצת דומה לי...

רפאל: יותר מקצת. גם באופי – שתיכן מיוחדות ונפלאות...

לאה: חבל שהיא ביקשה יחידת שדה. מקודם היא רצתה להיות מורה-חיילת, אבל בסוף שלחו אותה בתור בוגרת גימנסיה לקורס פקידות... אבל למה לשרת בסוף העולם?

רפאל: היא רצתה לפגוש עולם רחב יותר. תזכרי שאין לה שום סבים, שום דודים – אין לה לאן לנסוע להתארח; היא כמעט אף פעם לא ישנה מחוץ לבית. אולי גם קצת נמאס לה להיות בת יחידה, כזאת שאת כל-כך מחנכת כל הזמן? היא רוצה קצת להתרחק מהמשענת של אמא נפלאה כמוך, ולדאוג לעצמה.

לאה: אני חושבת שדווקא נוח לה אפי. הלא היא זו שבאה להתייעץ אתי על כל דבר. היא רגילה לבוא ולספר לי מה שהיא חושבת, מה שהיא מרגישה. אנחנו ידידות טובות. נדמה לי שאולי היא דווקא שבעה מהפינוק המשוגע שלך. איזה אבא רק מחפש כל הזמן איך לעשות טוב ונעים לבת שלו?

רפאל: זה לא עניין של פינוק. להיות אבא של הילדה הזאת – זה לקבל פקדון יקר-ערך שצריך לשמור ולטפח. זאת לא רק אהבה, זאת ממש חובה.

לאה: החובה שלנו בתור הורים, היא להכין את אוריתי לחיים, וזה עשינו לא מעט, אבל אתה אולי קצת מגזים בפינוק. הלא הילדה הזאת לא שומעת ממך אף פעם את המילה "לא".

רפאל: (צוחק) את ה"לא"ים את כבר מספקת לה – וזה בדיוק במידה הנחוצה; תמיד סמכתי עליך. מה שנשאר לי, זה לדאוג שהיא תמיד תהיה בטוחה, לגמרי, שהיא ממש ראויה לזה שיאהבו אותה.

לאה: לכל אחד מגיע שיאהבו אותו. גם לי, גם לך – מה מיוחד בזה?

רפאל: על פי האמת, אני בכלל לא בטוח שאני עצמי כל-כך ראוי לאהבה – אבל אורית – אני עושה הכל כדי שהיא תרגיש, שאין שום ספק – שלה – כמו גם לך – מגיעה בגדול כל האהבה שאתן מקבלות.

לאה: איך אתה מדבר? אתה לא ראוי? הלא אנשים באמת אוהבים אותך. אתה כל כך מיוחד, דואג, עוזר, נדיב – איך לא יאהבו אותך?

רפאל: כן, באמת אוהבים אותי. אין לי טענות בכלל – רק שאין לי הבטחון שזה באמת מגיע לי. **לאה:** אתה והתסביכים שלך...

(נשמע קול מפתח במנעול. **אורית** נכנסת, במדי צבא, על השרוול דרגת טר"ש).

אורית: שלום!

לאה ורפאל: "שלום בת" "ברוכה הבאה!" "כל כך חיכינו לך". "איך השתזפת". "דאגנו לך". "ממש כבר התגעגעתי".

רפאל: בואי תני חיבוק לאבא.

אורית: אני מלאה אבק ומזיעה...

רפאל: דווקא עכשיו אני רוצה להרגיש את הריח שלך.

לאה: (צוחקת) גם כשהיית תינוקת הוא אהב להריח אותך...

רפאל: (מחבק) את כל כך חסרה מאז שיצאת לצבא. איך החיים במחנה? איזה תפקיד קיבלת שם? – כמובן אם זה לא "סוד צבאי"...

אורית: אני עכשיו הפקידה של המח"ט.

לאה: של המח"ט?

אורית: כן, מפקד החטיבה, האלוף-משנה חיים מצוק.

רפאל: אנחנו שמענו עליו. היה פרטיזן. די נועז – ככה סיפרו.

אורית: ובארץ היה מדריך ב"הגנה" ומפקד בתש"ח. היה מצטיין.

לאה: גם את זה יודעים. היללו אותו מספיק. אז הוא מספר לכם על זה?

אורית: מה פתאום? זה מדובר בין הבנות. הקצינים סיפרו עליו...

רפאל: את יודעת, אורית, חשבתי שאולי אפשר לסדר לך יחידה יותר מעניינת. הלא רצית להיות מורה. לחבר שלי יש קשרים, ואפשר לסדר לך העברה למשהו יותר מתאים לך – גם מקום לא כל-כך רחוק...

אורית: אבא, עזוב את זה. אני עכשיו בדיוק איפה שאני רוצה להיות.

לאה: רפאל – מחכים לך באסיפה.

רפאל: הבנתי את הרמז – אתן רוצות לעשות שיחת-בנות – ושאני אשאיר אתכן לבד. בסדר, אני זז. (יוצא)

לאה: נזכרתי, אוריתי: מקודם שמעתי מבחוץ את השריקה של החבר'ה שלך. יצאתי אליהם לחלון והם שאלו עליך. אמרתי להם שעוד לא הגעת והם ביקשו למסור לך שהם יהיו במועדון. אולי תתקלחי, תחליפי ותלכי אליהם?

אורית: לא יודעת. יהיה לי יותר מעניין לשמוע רדיו או לקרוא בספר שמצאתי בחופשה הקודמת. יש בספר הזה דמויות מיוחדות וגם כל מיני מחשבות שהן ממש חדשות. ספר כזה כל כך מעניין, וגם מרגש אותי יותר מהדיבורים בין החבר'ה. כנראה קצת התבגרתי, והם עדיין כאלה ילדותיים... למדתי בחודשים האלה שיש דברים חשובים, שיש עבודה שצריך לעשות, שלא לכל שטות יש ערך... כן, גם לדבר אתך ועם אבא יותר מעניין לי מאשר השיחה של הבנות והבנים.

לאה: ככה הצבא השפיע עליך? הלא גם החברות שלך התגייסו יחד איתך.

אורית: זה נכון – אבל הן נשארו על יד הבית – וזה לא אותו הדבר. אני – לי לא מתאים להסתובב עם סמל של "חיל כללי" על הכובע...

לאה: אז נוח לך ששלחו אותך לשרת על יד האלוף-משנה הזה?

אורית: הוא בסדר גמור – ואני עשיתי לו סדר במשרד ובתיקים. הכל היה מעורבב והיה קשה למצוא דברים.

לאה: מעורבב? איך זה קרה?

אורית: לפניי היה במשרד בן אחד, שלא עבר קורס, אבל עשו ממנו פקיד מפני שלא התאים להיות רובאי. אז החייל הזה עשה שם... חיים לא מרשה להגיד "ברדק שלם" – הוא אומר שזאת מילה גסה...

לאה: איך את קוראת לו? ככה "חיים"? בשם הפרטי שלו?

אורית: כן... המח"ט ביקש מהחיילים בלשכה שלו, שבינינו נקרא לו "חיים". זה נותן לו הרגשה של משפחה – ככה הוא אומר.

לאה: אז אתם ביחסים טובים? איזה מין בן אדם הוא?

אורית: אמא, אני באמת צעירה מאד – אבל אני לא יכולה לתאר לי מתי עוד בחיים שלי אני אפגוש איש כמו זה.

לאה: כמו מה?

אורית: קודם-כל המחויבות שלו לחיילים. את יודעת שאחרי שהתמנה למח"ט, הוא עשה הכל כדי שהמפקדה שלו תעבור להיות שכנה למחנה של הגדוד הכי רחוק?

לאה: אה! אז בגלל זה לוקח לך שעות להגיע מהצבא הביתה. לא הכי נוח, מה?

אורית: ככה אנחנו קרובים לחיילים, והם לא מרגישים שהמפקדים הגדולים חיים טוב, ואותם זרקנו למקום שבקושי רואים אותם.

לאה: אני שומעת: אלוף משנה חיים מצוק וטוראית ראשונה אורית שלהב, דואגים שניהם להיות קרובים לחיילים. זה נחמד...

אוריית: את יכולה לצחוק, אבל באמת אנחנו שעל ידו, מרגישים כמו שותפים לעבודה, וזה מאד מיוחד.

לאה: הבנתי שבאמת הוא מפקד טוב – אבל את דיברת עליו אפילו בתור איזה מין איש, שאולי לא תפגשי עוד כזה...

אוריית: נכון. זה מה שמשפיע עלינו לעבוד קשה, באמת להיות שותפים. אולי לזה קוראים "אישיות".

לאה: מה יש בו, שכל-כך משפיע?

אוריית: השקט הזה שלו, איך שהוא עומד על עקרונות – דורש תוצאות – אבל דואג לאנשים. לפעמים נותן עונש – אבל רק בצדק – ואחר כך מתייחס יפה כמו אבא טוב.

לאה: כמו אבא טוב... אז הוא נתן לך עונש?

אוריית: לי – לא. נדמה לי שהוא קצת מוותר לי... אבל אני באמת משתדלת שיהיה מרוצה. והוא... את יודעת, אמא, שמת לי לב שכאילו כשהוא נכנס ורואה אותי, עולה לו מין חיוך שכזה – עד שהוא תופס את עצמו ונהייה רציני....

לאה: אז הוא מוצא חן בעיניך, מה?

אוריית: נו, כן – בן אדם טוב. נעים לי לידו.

לאה: אולי לא דיברנו על זה – אז עכשיו אגיד לך, שְׁבֵת בצבא צריכה לשמור על עצמה מפני יחסים קרובים עם קצינים כאלה. הקצין ישן מחוץ לבית שלו ימים ושבועות, והוא משאיר שם אשה ומשפחה; ובמחנה - הבנות שמעריצות אותו הן בשבילו כמו... כמו משחק כזה, בילוי בסך הכל.

אוריית: למח"ט חיים מְצוּק אין משפחה.

לאה: אין לו משפחה?

אוריית: אין לו. בחטיבה אומרים כי הצבא – זאת האשה שלו. באמת הוא נשאר ביחידה בערב גם אחרי שכל הקצינים כבר הלכו. המח"ט מקבל עליו תורנויות כדי לשחרר קצינים, חברים, כדי שיבלו עם המשפחות שלהם.

לאה: אז החיים מְצוּק הזה לא נשוי...

אוריית: מספרים שפעם היה נשוי, בחו"ל. הבנות ביחידה אמרו שהוא פעם סיפר לקצין אחד, איך בזמן שהיתה לו אשה, היא בגדה בו בצורה קשה, והם התגרשו.

לאה: והוא לא מצא אשה אחרת?

אוריית: דיברו שהלב שלו נשבר, ומאז הוא פוחד להתאהב שוב.

לאה: אחרי כמה שנים זה?

אוריית: לא יודעת, אולי עשרים. באמת פלא. זהו איש גיבור שנכנס לסכנות במלחמות עם אויבים – אבל לא מוכן לסכן את עצמו בעוד כֵּאָב, שעוד פעם יֵאָבֵד נפש אהובה - כזאת שמחליטה לבגוד בו, בסתר.

לאה: אז ככה הוא מספר – שבגדו בו בסתר...

אורית: את יודעת, אמא, אני ממש לא יכולה להבין אשה כזאת. איך אפשר לבגוד באדם כמו חיים מצ'וק? אני בוודאי הייתי נשארת נאמנה לו לכל החיים.

לאה: מה? את היית נאמנה לו? תפסיקי לחשוב בצורה כזאת! את צריכה להבין שהמח"ט הזה הוא לא בשבילך, הלא הוא בגיל של ההורים שלך!

אורית: אני בסך הכל אמרתי בעניין הבגידה. רק תביני שהסיפור הזה ששמעתי עליו השפיע עלי מאד.

לאה: בכלל, לא תמיד צריך להתרשם מדיבורים של גברים על אשה שבגדה בהם. לפעמים זה רק בדמיון שלהם.

אורית: איך זה?

לאה: אני מכירה מקרים של גברים שמכניסים לעצמם לראש שהאשה שלהם בוגדת בהם – ואז לא יעזרו כל ההכחשות – הגבר נשאר בדעתו - והנישואים מתפרקים.

אורית: למח"ט שלנו זה לא מתאים. ראיתי שאפילו אם קורה דבר קשה והוא כועס, גם אז הוא לא מתבלבל. הוא תמיד תופס מהר במה בדיוק העניין. אם הוא רואה משהו לא מתאים, הוא חוקר ושואל עד שהמצב מתברר.

לאה: את לא יכולה להיות בטוחה כשמדובר על יחסים של זוג. מי יודע? המח"ט שלך הוא איש גרוש, אולי בזוגיות הוא בכל זאת אחד כזה, לא הכי יציב – ואם זה ככה, אז בחורה צריכה להיזהר מאד שלא לקשור את עצמה לחיים שלו.

אורית: מה את רומזת פה, "לקשור את עצמה לחיים שלו"?... ואני גם לא יכולה להאמין דבר כזה על איש כמו חיים...

(נשמע קול מפתח במנעול. רפאל נכנס).

רפאל: גמרו את העניין מהר. יעלה לנו להשתתף בזיפות של הגג.

אורית – את עוד במדים – את יודעת כמה שהם הולמים אותך?

אורית: לא הספקתי להחליף. דיברנו.

רפאל: אז כבר סיפרתן את כל הסודות?

לאה: כן, בדיוק הגעת בסוף הסוד האחרון...

רפאל: אז מה עכשיו? אני מריח את העוגה.

לאה: הוי נכון! צריך כבר להוציא אותה. (מוציאה את העוגה מהתנור)

תמונה ב' – נישואים בהישברות

(לאחר כחודש)

(לאה עומדת ומנגבת כלים. אורית נכנסת לבושה אזרחית)

לאה: את נראית נהדר. כמה טוב שקיבלת חופשה באמצע השבוע. ראיתי בחנות באלנבי שמלה, וחשבתי שהיא מאד תהלום אותך. אני מציעה שנצא לשם ותראי בעצמך, אולי גם תרצי למדוד אותה עליך.

אורית: אולי אחר-כך. עכשיו אני רוצה לספר לך משהו פֶּעניין שדיברנו עליו בחופשה הקודמת.

לאה: אני שומעת, אוריתי. מה היה?

אורית: היתה לי תורנות לילה עם אל"מ חיים מְצוק.

לאה: רק את והוא? כלילה במשרד?

אורית: נו, כן. מישהו צריך להישאר ער, ושנינו לא היינו מנומנמים...

לאה: אז מה קרה? זה עבר בסדר?

אורית: כן, בטח. והיה לנו הרבה זמן שבו יכולנו לשוחח; ואת יודעת, היתה בינינו מין קירבה כזו...

לאה: קירבה כזו את אומרת?

אורית: כן. דיברנו כמו... אולי כמו חברים. אני שכחתי לפחד ממנו...

לאה: ככה!

אורית: הוא התעניין מאד במה שאני סיפרתי לו על החיים שלי – והלא אין לי שום סיפורים כאלה מסעירים. אבל הוא אמר לי שהוא לא יודע מספיק על החיים של הנוער בארץ. זה היה לי נעים לספר לו, היו לו שאלות, והרגשתי שהוא לומד על דברים שלא בדיוק ידע.

לאה: מה סיפרת לו על עצמך?

אורית: סיפרתי על המשפחה הקטנה שלנו, על החיים בתל אביב, על הפציעה של אבא במלחמת העצמאות, על הלימודים שלי, על החברים.

ואז גם המח"ט מצידו כאילו נפתח, והוא סיפר לי דברים ממה שעבר עליו, קודם-כל בפולין, אצל הפרטיזנים, ואחר כך במבצעים של ההגנה והצבא בארץ.

לאה: ואת מאד התרשמת, מה?

אורית: כן; זה היה מרתק; כאילו זכיתי ב... באיזו מתנה מיוחדת. מישהו צריך פעם לכתוב את הסיפור שלו; כל כך הרבה למדתי מזה.

אחרי שאני הזכרתי שאין לנו בכלל שום קרובים, הוא סיפר לי שגם הוא איבד את כולם; ניסה לחפש אחרי המלחמה, אבל לא מצא אף אחד.

לאה: אז גם הוא נשאר לבד...

אורית: כן. אין לו שום משפחה, כי הלא הוא גם לא התחתן. אבל... בעצם לא זה מה שרציתי לספר לך.

לאה: מה את רוצה לספר?

אורית: את זוכרת שדיברת אתי על גברים שמדמיינים כאילו האשה בוגדת בהם, וחשבת שאולי חיים מצוק הוא מאלה? אני אמרתי לך אז שזה לא מתאים לו, אבל בכל זאת זה נתקע לי בראש, ושאלתי את עצמי מה היה אצלו.

לאה: אז מה, הלכת לברר את זה איתו?

אורית: באמת כן. אני לא יודעת איך מצאתי כזה אומץ... פתאום עלה בדעתי לנצל את השיחה בלילה בשביל לדעת פעם לתמיד אם יש מקום לחשש הזה שלך, שמא חיים שייך לאותם גברים שמדמים בגידה, סתם ככה בלי שום יסוד.

לאה: וביררת את זה?

אורית: כן, העזתי להזכיר לו מה שמספרים עליו, שהוא התגרש בחוץ-לארץ – ואז הוא אמר לי שהוא מוכן לספר לי יותר, ככה בינינו – והלא זה בדיוק מה שרציתי שיהיה.

לאה: והוא פשוט סיפר לך מה היה?

אורית: סיפר לי. הרגשתי כאילו חיים מצא בי נפש קרובה שתבין אותו..

לאה: ככה... נפש קרובה, מה?... ומה הוא סיפר לך על אשתו?

אורית: סיפר שראו אותה שהיא מבלה עם גבר כלשהו, וגם נכנסת אתו לתוך בית למשך כמה שעות – ואחר כך ממהרת הביתה, אליו, אל חיים.

לאה: את אומרת "ראו אותה"? והיא, מה אמרה לו על זה?

אורית: הכי פגע בו, זה היה שאשתו טענה שזה בכלל לא קרה. כאשר הוא שאל אותה איפה היתה, היו לה סיפורים אחרים לגמרי.

לאה: איזה סיפורים היו לה?

אורית: על מקומות אחרים שכאילו שם היתה ועל אנשים אחרים שכאילו פגשה – וזה ממש בדיוק באותם זמנים שהיא היתה עם הגבר הזה.

לאה: ואולי הוא באמת דמיין את זה, כמו שאני אמרתי לך שיכול לקרות? מה זה "ראו אותה"?

אורית: לא. היו לו עדויות ברורות של חבר אחד שעקב בשבילו אחרי אשתו; זה היה אחרי שהוא, החבר, הבחין בה פסביבה שבדרך כלל לא היו הולכים אליה.

לאה: חבר אחד? איזה מין חבר?

אורית: זה היה החבר הכי טוב שלו; שהיו שנים ביחד, מסורים זה לזה; אמר לי שהוא היה ממש חלק ממנו. הוא הסביר לי שזה ממש בטוח, שמה שהחבר הזה ראה – זה כאילו הוא בעצמו ראה.

לאה: () החבר הכי טוב? ראה וסיפר לו?

אורית: כן. והיא פשוט שיקרה לו בפנים – וזה היה קשה. כי אם היא היתה אומרת את האמת, היה יכול לנסות להבין אותה, ככה כמו חבר לחברה. הוא אמר שאולי אפילו היה סולח לה והיו חוזרים לחיים שלהם – אבל היא החליטה לשקר לו, במצח נחושה ממש.

לאה: זה מה שהוא אמר? אני שומעת פה על גבר, אשה, ועוד חבר טוב כזה שראה דברים וסיפר... אז איך זה נגמר?

אורית: הוא אומר שכמעט חלה מרוב כעס. המריבות היו איומות, ובסוף הלכו לרבנות של העיר והתגרשו.

לאה: וזה, החבר הטוב?...

אורית: החבר... חיים עבר תקופה קשה עם כל הפרשה הזאת – הוא אמר שבאמת במצב הזה היה יכול להישען רק על החבר שלו הטוב שהיה יכול להבין אותו – אבל בדיוק אז הגיע אל החבר סרטיפיקט – זה רשיון עליה לארץ ישראל – והוא נסע.

לאה: ואיפה הוא עכשיו, החבר הזה?

אורית: חיים לא הספיק לשמור על קשר עם החבר, כי סמוך לאותו זמן, הגרמנים פלשו לפולין ופרצה מלחמת העולם. חיים נשאר אז לבדו, והוא הלך ליער והצטרף לפרטיזנים.

לאה: אני רואה את עצמי כאילו במקומך, חיילת צעירה, יושבת עם מפקד בוגר, לבד בתוך הלילה ושומעת סיפור כזה... מה הייתי מרגישה?... איך את קיבלת את זה?

אורית: אמא! זה היה מאד מיוחד – וגם... גם מפתיע. האיש נפתח אלי פתאום... וכל השיחה הזאת – תשמעי אמא – עשתה לי משהו חזק מאד. הרגשתי שעומדות לי דמעות בעיניים. ראיתי את הפנים שלו בזמן שסיפר: כאילו הכל טרי.

לאה: אני רואה שהאמנת לכל מילה שלו.

אורית: תראי, קרה לי פה משהו לא-רגיל. איך זה שאדם מיוחד כזה משתף אותי בכאב שלו.

לאה: מה, זה עוד כואב לו אחרי כל השנים?

אורית: לא היה ברור לי אם הוא עוד מתגעגע לאשה שבגדה בו – אבל הרגשתי שהחבר הטוב ממש חסר לו כל השנים האלו. חשבתי לי: כמה איש כזה צריך חבר קרוב...

לאה: ככה? את לא חושבת במקרה לקחת על עצמך את התפקיד של חבר כזה?... מה קורה ביניכם עכשיו?

אורית: כלום לא קורה. חזרנו ליום-יום שלנו – אבל מה שעברנו יחד נשאר קיים... לא אומרים כלום – אבל אני מרגישה שאולי באמת יש פה איזו חברות... ..

אני סיפרתי לך את כל זה, כדי שתדעי מה שעבר עליו, שהוא לא כזה שמדמיין דברים.

לאה: מה אגיד לך אוריתי? הסיפור הזה גדול עלי. את התרשמת מאד – אבל לי זה נראה יותר עניין בין גברים, מה שהם מספרים אחד לשני. איך פתאום סיפור כזה מגיע אליך?... ..

את יודעת מה? אני מציעה שתספרי את הדברים לאבא, ונראה מה הוא חושב על זה. אולי אחרי ארוחת הערב.

אני חושבת שאנחנו הבנות נצא עכשיו לאלנבי ונראה שם דברים יותר משמחים מאשר הסיפור הזה.

אורית: טוב, אמא. רק אלך להביא את התיק שלי. (יוצאת)

לאה: (לעצמה) אני כבר רוצה לדעת מה הוא יגיד על מה שאורית מביאה פה מהצבא... עכשיו צריך סבלנות.

אורית: (בכנסת עם התיק) אמרת משהו, אמא?

לאה: רק דיברתי עם עצמי. את יודעת, לפעמים אנשים מדברים עם עצמם...

אורית: מעניין; זה קרה לי ממש בשבוע שעבר, שדיברתי עם עצמי. ישבנו במגורי חיילות וכמה בנות דיברו על ההורים שלהן. אמא, את לא תתארי לך איזה בעיות יש במשפחות. לאחת יש אבא שעדיין מרים עליה יד; לאחת יש הורים מסוכסכים והבית מלא צעקות; אחת בכלל יתומה ממלחמת העצמאות.

אחרי זה הבנות הלכו לשק"ם; אני נשארתי לבד, ואז התחלתי לדבר עם עצמי בקול רם, ואמרתי: "איזה מזל יש לי – זוג הורים נהדרים שחיים בשלום ונותנים לי כל כך הרבה"; ואז גם אמרתי: "תודה אמא, תודה אבא" – אבל לא הייתם שם לשמוע את זה... הלא אתם יודעים שאני מאוד אוהבת אתכם ואני ממש מעריכה את מה שאתם עושים בשבילי - אבל אף פעם לא הזכרתי את זה.

לאה: נכון, לא אמרת לנו, אבל זה בסדר – את לא צריכה להגיד. לראות את הצמיחה היפה שלך, בת שלי - זאת היא התודה שאנחנו מקבלים.

אבל עכשיו, אורית, בזמן הזה, כדאי שגם תראי איך בינתיים גדלת להיות אשה צעירה. כן, הילדות נגמרת ומתחילים החיים האמיתיים - עם כל מה שהם מביאים; תביני שכל מה שהשקענו בך הוא עכשיו שלך לתמיד, חלק ממך - ויהיה לך הכוח לעמוד בקשיים גם בלי התמיכה שלנו.

אורית: אף פעם לא דיברת ככה. הכל בסדר? יש בעיות בבריאות שלך או של אבא?

לאה: הבריאות בסדר; אף אחד לא חולה, אבל תמיד צריכים להיות מוכנים להפתעות.

אורית: הפתעות? על מה את מדברת?

לאה: בחיים האמיתיים הרבה דברים לא בטוחים – אבל אני יודעת שאת מצוידת כמו שצריך.

אורית: על מה את מדברת? זה בגלל מה שסיפרתי? כמו משהו בזה השפיע עלייך!

לאה: דיברתי סתם באופן כללי. למה אנחנו מחכות? בואי נצא.
(יוצאות)

- מסך -

תמונה ג' – על אהבה ועל כחש

(באותו יום בערב)

(יושבים ביחד, לאה, רפאל ואורית)

רפאל: זאת היתה ארוחה מיוחדת. ממש מעדנים.

לאה: אורית עזרה לי להכין. המנה העיקרית זאת עבודה שלה. יש לה כשרון בישול.

אורית: הכל למדתי ממך.

רפאל: ואני נהנה לי מהפינוק הזה.

לאה: אוריתי, אולי תספרי עכשיו לאבא מה שסיפר לך המפקד חיים מצוק על הנישואים שלו.

רפאל: מה? המפקד מדבר אתך על דברים כאלה?

לאה: כן, ורצינו לדעת איך אתה רואה את הדברים. את יכולה לספר עכשיו?

אורית: טוב... אז אשתו בגדה בו ואחר כך היא הכחישה לגמרי את כל הדבר, ואז הם רבו והתגרשו.

לאה: ואיך הוא ידע על הבגידה של האשה?

אורית: זה החבר שלו הטוב ראה אותה עם גבר אחד – אבל היא, אשתו, סיפרה סיפורים אחרים.

זה היה ידיד-נפש שלו, ולכן היא לא הצליחה לשכנע אותו שכלום לא קרה. אמא לא כל כך

מקבלת את העניין הזה, וחשבנו שאתה תסתכל על זה ב... במבט של גבר.

רפאל: אה. אני מבין...

אורית: היו לו הוכחות ברורות מהחבר הטוב שלו לבגידה של אשתו, אבל היא שיקרה לו

והנישואים נהרסו – אני אומרת שזה סיפור הגיוני; נכון, אבא?

רפאל: (מסתכל על לאה ועל אורית ושותק)

לאה: הלא הוא נתן לאשה הזאת הזדמנות להתוודות על מה שהיה - אבל היא התעקשה להכחיש

הכל. אפשר להבין אותו; לא כן? זה לא פלא שהוא רתח מזעם.

רפאל: (אחרי שתיקה נוספת) מעולם לא היה לי חבר יותר טוב ממנו. היינו קשורים זה לזה מאז

ילדותנו. אני אהבתי את חיים, מאד אהבתי אותו – אבל אותך, לאה, אהבתי והערצתי יותר,

ובאותו הזמן לא הייתי מוכן להשלים עם זה שאת לא תהיי אשתי.

לאה: תשמע רפאל; אני מאד מעריכה את זה שעכשיו בחרת ללכת עם האמת. בדיוק לזה אני

זקוקה עכשיו. הַנָּה, נראה מה שקרה. אז אתה כנראה באמת עקבת אחריי, וכאשר עזבתי את

הבית ללכת למשפחה שלי, ניצלת את זה, כדי ללכת ולספר לחיים שאני הייתי במקום אחר -

ועם גבר אחר.

אורית: (נדהמת ולא מוציאה מילה)

רפאל: כן... מה לעשות?... ואחרי כל זה אני לא יכולתי עוד להביט בעיניים שלו והייתי מוכרח

לברוח משם. את אמרת לי שגם את לא רוצה לראות אותו יותר. אז אנחנו עזבנו את העיר,

התחַפְּנוּ, עלינו לארץ - וככה גם נמלטנו מהשואה - שנינו לבדנו מהמשפחות שלנו.

אורית: מה?... זה אתם שניכם בסיפור של חיים? זה... זה... איך זה?...

לאה: (לאורית) חיים נשאר בשואה והיה פרטיזן. אחרי המלחמה נודע לנו שהוא הגיע לארץ - ואז

מיהרנו לבחור לנו שם משפחה עברי, כדי שחיים לא יגיע אלינו.

אורית: (עיניה זולגות דמעות, ממלמלת) אני לא מבינה משהו, אמא: חיים לא סיפר לך מאיפה הוא

יודע על הבגידה שלך, זאת שלא היתה באמת?

רפאל: (הוא שעונה) האמת... אני השבעתי אותו שלעולם לא יגלה ללאה מאיפה המידע על הבגידה, והוא לא גילה.

לאה: ועם כל זה, הזוגיות שלנו בכל זאת נחרבה בשל בגידה שהיתה שם...

רפאל: כן... פה אני מוכרח להסכים... כל השנים אני חי עם הזכרון הקשה על הבגידה שלי. עד עכשיו, כשאני מביט בראי, אני לפעמים אומר לעצמי: הנה הגזלן...

לאה: ואני כל הזמן השתדלתי להוכיח לחיים שהוא סתם מדמיין, רצייתי להפגיש אותו עם אחי שיעיד איפה הייתי – אבל הוא לא רצה לשמוע, ודרש כל הזמן שרק אספר לו מי הגבר שהייתי איתו...

רפאל: חיים סמך עלי לגמרי, והוא לא חשב שיש עוד מה לברר...

לאה: והנה, בלי לדעת את זה, עכשיו הוא סוף-סוף גילה לי, ככה - דרך הבת שלי, אורית, את מה שבאמת היה.

אורית: אז החיים שלכם, ובעצם גם שלי, עד עכשיו, בכלל לא דומים למה שידעתי כל הזמן...

זה מאד מבלבל אותי... וזה גם נורא קשה לי. עד היום, כשנבהלתי או פחדתי או דאגתי מאד, אני הייתי יכולה לבוא אליכם שתרגיעו, שתעודדו – אבל עכשיו... אין לי... ממש אין...

רפאל: כן. עוד לא היינו במצב כמו עכשיו...

לאה: זה קשה ועצוב, אבל אני מאמינה בך, שאת תתגברי גם בלי העזרה שלנו. אין ברירה.

אורית: ...ואת כבר אמרת לי היום משהו כזה...

ואתם שניכם... ידעתם כל הזמן שהמח"ט שלי, הוא חיים שלכם...

לאה: נכון, ואחרי שאת הגעת ליחידה שלו, שנינו דאגנו שמא דרכך הוא יגיע גם אלינו.

רפאל: אני מודה שהייתי יותר מודאג ממך. חששתי שאם הוא יראה שאנחנו ביחד, הוא יתחיל לחשוב שאולי שם הדברים לא קרו כמו שהוא האמין, ואז אולי גם יתחיל לברר...

אורית: חיים באמת אמר לי שאני מזכירה לו מישהי מהעבר שלו – אבל לא תיארתי לי מי זאת יכולה להיות... ואת, אמא, בעצם הזהרת אותי מפני חיים...

רפאל: מה? את הזהרת את אורית מפני חיים?

לאה: בערך כן; בעיקר לאור כל מה שקרה לי איתו. ככה אני גרמתי לאורית לנסות לבדוק את חיים, וזה מה שהביא להתגלות האמת על הסיבה ל הרס הנישואים שלנו.

רפאל: אל תחשבי שאני לא מתבייש בזה שהפרדתי ביניכם בדרך הזאת. זה נמצא אתי כל הזמן.

לאה: והלא אז, בימים שהוא הטיח בי את ההאשמות, אני פניתי אליך, החבר שלו, שתפקח את עיניו, שיעזוב את השטות הזאת. בזמן שהוא אני הרגשתי שאתה מאד לצידי. ואתה אמרת לי שאתה ממש לא מבין אותו ולא מצליח להשפיע עליו...

רפאל: כן, זאת האמת. צריך להבין שבאותו זמן היתה לי מטרה שמילאה אותי ולא נתנה מקום להפרעות מצד המצפון...

לאה: והצלחת לגמרי. השגת את המטרה שלך, והחיים שלנו יחד - הם התוצאה...

רפאל: נכון... והיום פתאום הכל מתגלה...

לאה: הלא אתה, רפאל, מספר כמה שאהבת אותי. האם לא הבנת את הכאב והסבל שגרמת לי אז?

רפאל: רק כאשר התחלנו להיפגש יותר, אחרי הגירושין שלכם, יכולתי לתפוס באמת את מידת הצער והכאב שגרמתי לך – ואני התיסרת מאד על זה – אבל באותו זמן זה כבר היה מאוחר מדי. לא חשבתי שגילוי האמת אז, ירפא את מה שעשיתי לכם – וכל הימים מאז, השתדלתי לפצות אותך.

לאה – אני שמ לב שאנחנו שנינו מדברים עכשיו מאד בשקט – והלא את בטח כועסת עלי נורא – ואני לא מרגיש את זה בדיבור שלך, בקול שלך.

לאה: מאז השיחה עם אורית, אני ממש לא יכולה להרגיש כעס. בעצם אני לא מרגישה כלום עכשיו. באותו רגע שתפסתי והבנתי מה שהיא מספרת לי, קרה לי משהו חזק מאד. כמו היה פתאום אור מסנוור, וראיתי בבת אחת את כל החיים שלי מזה עשרים שנה, איך שהבסיס, היסוד שלהם – בכלל לא היה אמיתי – ואז, ממש באותה שניה, כאילו נחסם לי הלב וכמו חדלתי בכלל לחוש רגשות.

אורית: אמא, הלא הייתי איתך באותו זמן ששמעת את זה ממני, ואני לא הרגשתי שקורה לך משהו... כן... דווקא שמת לי לב שבזמן שסיפרתי לך על החבר הטוב את התיישבת על כסא, אבל זה לא אמר לי כלום – ואת כאילו המשכת לדבר אתי כרגיל...

לאה: נכון. כי אני מיד נכנסתי למין קשיחות כזאת. מאותו רגע, ממש בבת אחת, השתלטה בי הכרה שאני מוכנה לעשות הכל – בשביל האמת, כנגד המציאות השקרית – וכל הרגשות נכנסו לשתיקה: אין פחד, אין צער, אין כעס...

אורית: את שמעת מה שסיפרתי לך כאילו הכל חדש – וממש לא אמרת לי שום דבר.

לאה: נכון. גם החזקתי את ההבעה שלי יציבה. הלא גם עד אז כבר העמדתי פנים למולך, שהלא הסתרנו ממך שאנחנו מכירים את חיים.

היה לי מאד חשוב שתשמעי את האמת בפעם הראשונה דווקא מאבא ולא ממני. זה טוב שהוא הודה מייד.

ככה זה: הכל מגויס עכשיו רק לטובת האמת. ואני – ממש לא יודעת מתי אתחיל שוב להרגיש רגשות – אם בכלל...

אורית: קשה לי לשמוע שקורה לך דבר כזה, אמא – ואני לגמרי מבולבלת. אני גם לא מצליחה להבין מה אני מרגישה עכשיו. מה נפל עלינו היום? מה קורה לנו? ואני עוד מנסה לחשוב מה עובר עכשיו על אבא...

לאה: (מביטה על רפאל) מה זה, רפאל? אני רואה מין חיוך על הפנים שלך... איך זה...

רפאל: ממש רואים חיוך? לא, אני לא מחייך באמת. מאד קשה לי עכשיו, זה כמו סיוט שהתממש – אבל באופן מוזר אני גם מרגיש מין רווחה כזאת: אחרי כל השנים האלו... פתאום כמו ירד

מהכתפיים שלי הסוד הקשה ששמרתי לגמרי לבדי. עכשיו, אחרי שהסוד יצא, אני פתאום נושם יותר בקלות – ויהיה מה שיהיה...

לאה, האם את יכולה להאמין לי שהרבה פעמים הייתי מתעורר בלילה ומתייסר מרוב געגועים לחיים? ... החברות היציבה והנאמנה שלו חסרה לי עד היום.

לאה: אני באמת מאמינה לך - ואצלי זה שונה. מאז שאנחנו שנינו התחלנו להיות ביחד, אני למדתי להשתיק ולהפסיק את הגעגועים שלי.

אורית: ומה עכשיו?

לאה: אמרתי: עכשיו אני ממש לא מרגישה שום דבר – רק לפעול בשירות האמת.

רפאל: בכל השנים האלו אני מבין ויודע כי מה שעשיתי היה לא הגון ודי מכוער – אבל מזמן-לזמן ניחמתי את עצמי שבעצם בזה הצלתי מהתופת ההיא את שתי הנפשות היקרות לי מכל העולם... במשך הזמן גם חשבתי לי על חיים, שהוא הצליח להישאר חי ולהגיע לארץ –אולי דווקא מפני שהוא נשאר לבד...

לאה: אז מה? בסוף עוד חייבים לך תודה... והלא כל החיים החדשים שיצרנו לנו כאן בנויים על שקר; בכלל לא ברור לי כמה ערך אמיתי עוד נשאר בחיים המשותפים שלנו...

אורית: כמו גל ענק הציף אותי ככה פתאום – ואחריו באה מין ריקנות – מה נשאר לי עכשיו?

רפאל: ילדה שלי! מה אנחנו עושים לך היום?! תזכרי תמיד שאנחנו אוהבים אותך – חזק והמון – וזה לא משתנה. הבעיות הן רק שלנו – את ממשיכה להיות בן-אדם יקר ונפלא.

לאה: עכשיו אני נזכרת, רפאל, איך שידעת לחזק אותי בדברים מעודדים אז, בשעת האסון שלי... כל כך הערכתני אותך על זה שבחרת לעמוד לצידי. אתה גם נגעת אז חזק ללב שלי, כי בשביל להיות אתי אפילו היית מוכן להתרחק מהחבר הטוב והאהוב שלך.

רפאל: זה באמת היה לי הכי קשה. עד עכשיו זהו חלל ריק בחיים שלי. אני בורח מפני חיים - אבל הוא חסר לי תמיד.

אורית: כל כמה שאני שומעת אתכם אני מרגישה יותר אבודה.

אבא, כשאתה מדבר על חיים, אני נזכרת שבזמן שהוא סיפר לי מה קרה, אני הרגשתי שהכאב הגדול שלו היה במיוחד על זה שאיבד את הקשר עם החבר היקר שלו...

זה... זה נורא קשה, המצב הזה... אני חושבת: מה יהיה מעכשיו?

לאה: את כבר דואגת על מה שיהיה – ואני מרגישה בתוכי חסימה; הענינים של העתיד לא יכולים להיכנס עכשיו. הראש שלי פשוט לא מסוגל לעזוב את האמת על מה שקרה לנו בעבר; עדיין לא.

אתה מבין, רפאל: אני חשבתי תמיד שלעולם לא אוכל לפרוע לך את החוב הזה, שאתה ויתרת על כל כך הרבה כדי שאני אוכל לשקם יחד אתך את מה שנשאר מהחיים שלי...

אבל במיוחד הייתי מלאת תודה לך על זה שהיית מוכן לקבל אותי להיות אשתך, למרות שכבר הייתי בהריון מחיים.

(פונה לאורית) אוריתי, זה בהחלט צודק מאד שתאהבי את חיים. עד היום הוא לא יודע שיש לו בת. חיים מצוק הוא האבא שלך.

אורית: מה?! (משתתקת. מביטה אל לאה ורפאל)

רפאל: מה את עושה, לאה?! ככה להביא את זה לילדה? במכה?

לא היה יותר טוב, אם במקום כל ההצגה שבחרת לארגן פה, היית מספרת לי בינינו מה שנודע לך, והיינו ביחד מחליטים מה לעשות עם זה?

תראי איך היא יושבת. איפה קצת רחמנות עליה?

לאה: תבין, רפאל, אני לא מרגישה כלום; גם לא רחמנות. עכשיו הכל רק בשירות האמת – שום דבר לא יותר חשוב.

אורית: אתם יודעים, בצבא היינו פעם בתוך סופת-אבק. אני מרגישה עכשיו ככה. הכל מטושטש ואי-אפשר לפקוח את העיניים...

עכשיו החדר מסתובב... גם אתם וגם הקירות והרהיטים... לכל הדברים יש מין צבע מוזר...

רפאל: אורית שלי! מה עובר עליך עכשיו!

אורית: קר לי פתאום. קשה לי לנשום.

רפאל: (קם ועושה צעד לעבר אורית) ילדה שלי!

אורית: עזוב! אל תיגש אלי.

לאה: (קמה) מה, אורית...

אורית: גם את – תישארי שם. שניכם אל תגעו בי.

אני צריכה עכשיו להיות לבד – רק עם עצמי. (קמה ויוצאת)

(רפאל ולאה חוזרים לשבת ומביטים לעבר פתח היציאה)

רפאל: לאה... ראית את המבט שהיא שלחה עכשיו? זה כל כך מזכיר לי...

לאה: אז גם אתה זוכר איך הוא היה... לא פעם הוא הביט אלי ממש ככה - בימים הקשים ההם.

רפאל: ולא רק זה. שמת לב הערב כמה היא היתה חזקה - עד לגילוי האחרון הזה? ... הפתענו

אותה - והיה לה כל-כך קשה - אבל היא קלטה את התמונה, מהר, ידעה לשאול שאלות,

סיפרה איך היא מרגישה - והכל בשקט כזה...

ואפילו עכשיו, שזה כבר נכנס בה חזק מאד – איזו שליטה עצמית! זה כבר שנים שהיא

מזכירה לי אותו, איך שהוא היה כשהכרנו אותו...

לאה: כן, נכון; גם אני תמיד ראיתי שיש בה לא מעט ממנו. ...ואתה בטח מבין שעכשיו גם יחזור

לו הפקדון הזה - שהוא עוד לא משער את קיומו...

רפאל: אני יודע שמגיע לי עונש רציני על כל מה שעשיתי. אני לא מנסה להצדיק כלום - אבל

בבקשה ממך, לאה, בשם כל מה שהיה יקר ב... בכל השנים שעשינו ביחד – אל תסלקי אותי

מהעולם שלך. הקשר שלנו הוא כל החיים שלי – אני מוכן לעשות כל מה שתדרשי – רק

שלא תיעלמי ממני.

ועוד יותר: תבטיחי לי לאה שבשום מקרה לא תנתקי ממני את הילדה הזאת שגידלתי... אני ממש מתחנן! אם אאבד את אורית - אני לא אעמוד בזה.

לאה: אני שומעת טוב מה שאתה אומר – ואני לא יכולה להגיד לך מה אעשה ומה לא אעשה. אני לא יכולה להחליט עכשיו על העתיד בחיים שלי, כי עכשיו אני ממש לא מרגישה שום דבר. הדברים מאד מסובכים עכשיו, ואני צריכה לחכות עד שאוכל להרגיש בתוכי מה יותר חשוב, במה אני יכולה לעמוד - ועל מה כנראה אצטרך לוותר. עד אז – אין החלטות ואין הבטחות.

רפאל: לאה אהובה! אני מבין טוב שאת עכשיו בהלם – ואני הוא מי שגרם לך את זה - במה שעשיתי אז, באותם ימים, כשהאבה שלי... שילחה כל רסן - מתוך טירוף... באמת בלתי-נסלח...

אני ממש מקבל פה את מה שמגיע לי – אבל הילדה – באיזה מצב שמנו אותה...
לאה: אתה אומר "הילדה", ואני חושבת שהיום הילדות של אורית מסתיימת. כן, ומעכשיו...

אורית: (קולה מאחורי הקלעים. היא מתאמצת לעצור פרצי-בכי)

לאה ורפאל: (משתתקים לגמרי. מקשיבים לקולה של אורית, אולי ללא תנועה)

אורית: (פרצי-הבכי גוברים על העצירה, והופכים לבכי רצוף יותר)

(תאורת הבמה פוחתת בהדרגה)

אורית: (קול הבכי מתגבר, ולאחר זמן הוא נמוך יותר. לאחר מכן מתחילות הפסקות קצרות במהלך הבכי. ההפסקות הולכות ומתארכות וקולות הבכי הופכים קצרים יותר ויותר)
 (תאורת-במה מזערית)

- מ ס ד -

תמונה ד' – בוקר לא פשוט

(למחרת בבוקר)

אורית יושבת לבדה ליד קפה שמזגה. נכנס **רפאל**

רפאל: קמת מאד מוקדם...

אורית: בקושי ישנתי. בכל פעם שנרדמתי הרגשתי כאילו שאני נופלת מהמיטה והתעוררתי. גם חשבתי הרבה. איך היה לך?

רפאל: גם אני חשבתי וחשבתי. בעצם אני כמו מבוהל. לא ברור לי מה שיהיה אתנו. ועכשיו הנה את כאילו באמת רוצה לדעת מה אתי?

אורית: זה חשוב לי. וחשבתי לא מעט גם עליך, אבא.

רפאל: עדיין את קוראת לי "אבא". מה אני יכול להבין מזה?

אורית: בערב שמעתי אתכם כשהייתי מחוץ לחדר. כשחשבתי לי במיטה בלילה, היה לי ברור שלמרות הכל לא נגיע לניתוק בינינו. עדיין אני לא יודעת מה יהיה. אתה הודית במשהו ממש נורא – אבל אני מרגישה שזה לא הופך את כל החיים שעד עכשיו לאפס.

רפאל: זה... זה מעלה לי דמעות בעיניים. אני מלא פחד, שאולי כבר לא נשאר לי כלום מכל החיים שבנינו – ואת מסמנת פה שאולי משהו מזה עוד נשאר.

אורית: בינינו הרבה מאד נשאר, אבל חוץ מזה עוד הכל לא ברור. תזכור שעוד נפשות מעורבות כאן... מה קורה עם אמא?

רפאל: אמא חדלה לדבר אתי, מיהרה לשכב ולהירדם. עם כל השקט הזה אני חושב שהיא עוד בתוך הלם ממה שהתברר לה – אבל גם כשהיא תתאושש המצב לא יהיה פשוט... הלא היא עוד לא התחילה לכעוס... ואת – בערב זה נראָה כאילו את כעסת עלינו מאד.

אורית: הלא פתאום נודע לי שאתם שניכם קשרתם קשר להסתיר ממני מי אני. תבין שזה דבר מרגיז מאד – אבל בלילה כמו עבדתי על זה. אני חושבת שאולי גם אני הייתי עושה ככה במקומכם.

רפאל: אני יכול לכעוס רק על עצמי – אבל זה מה שאני כבר רגיל, כל השנים... ממש אין לי מושג מה ייגמר ביני ובין אמא – אבל בעיקר אני חושב על מה שכל הגילוי הזה יעשה לחיים שלך.

אורית: אני עדיין מזועזעת כהוגן, אבל יחד עם זה אני די בטוחה שאצא מזה בסדר. אתה יודע? קשה לי, אבל נזכרתי איך אתה נהגת בזמנים קשים שהיו למשפחה שלנו; תמיד לקחתי ממך דוגמה וגם מאמא; וזה עוזר גם עכשיו.

רפאל: אז האהבה והמסירות שהיו בבית כל השנים הצמיחו משהו שיכול להתמודד... בכל זה, העתיד של המשפחה לא ברור.

אורית: ישנה המשפחה הזאת - ויש גם את חיים...

רפאל: עניין חיים רדף אותי כל הלילה. ולא הצלחתי לתת שום כיוון. מאד קשה לי החלק הזה. (שותקים מספר שניות. נכנסת לאה)

לאה: לפני שנכנסתי שמעתי שדיברתם על חיים. הלא הוא עוד לא יודע כלום...

אורית: חשבתי על האיש היקר הזה. הוא כל כך נפגע לפני עשרים שנה, גם מהשקרים שהאמין להם וגם ממה שחשב בטעות בתור שקרים. אם תתגלה לו עכשיו האמת, זאת יכולה להיות עוד מכה בחיים שלו, מאד מכאיבה.

לאה: זאת זכותו להבין מה שקורה לנו, על מה שעברנו כולנו עד עכשיו. הנה אני אתמול ספגתי בהפתעה את ההבנה על מציאות החיים שלי. זה קשה – אבל לא הייתי מוותרת על הידיעה הזאת לגבי מה שקרה. ואת, אורית, ראיתי כמה קשה לך – אבל האם היית מסכימה להמשיך בחיים בלי לדעת את האמת על עצמך?

אורית: אל תשווי את המצב של חיים למצב שלך; ככה יצא, שאת עדיין לא כועסת, אבל חיים – אני יודעת שהוא איש שידע איך לכעוס...

לאה: זה נכון מאד. אתם מכירים את חיים – אבל רק אני ראיתי אותו בהתקף של זעם נורא...

למרות זה אנחנו חייבים לשתף את חיים בכל דבר שיהיה חשוב בשביל העולם שלו. האיש הזה עשה פעם טעות קשה - בלב תמים. בכלל לא נחוץ לי שהוא ישלם על כך גם עכשיו - אבל הלא אי אפשר למנוע את זה. אם אני מכירה אותו - זה גם מה שהוא היה בוחר.

רפאל: אז את מתכוונת ממש... את תלכי לספר לו מה שעשיתי... נו, זאת באמת הזכות שלך לנקות את עצמך, שיבין שאת זאת שאמרה את האמת... ופתאום הוא יראה אותי: איזה מין חבר טוב הייתי לו...

לאה: כשאני חושבת על זה, גם אני שילמתי על טעות שעשיתי, גם אני בלב תמים. אני האמנתי שאם ידיד הנפש היקר שלו מזה שנים, לא מצליח לשכנע אותו להפסיק מהחשדות שלו נגדי - זה כנראה אבוד, ואני צריכה לוותר על האהבה הזאת... אבל עכשיו לא זה מה שקובע. האמת דורשת את שלה. מוכרחים להפסיק לגמרי את השקרים וההעלמות - ההכרה שלי היא שאחרת אין טעם לכלום.

רפאל: אז את לא תתני להשאיר את חיים מחוץ לתמונה...

אורית: גם אני לא אסכים לזה. זהו אדם בודד מאד. מגיע לו למצוא קצת משפחה למרות הכאב שיהיה. ובעצם אני צריכה את זה גם בשבילי: בתוך כל העולם אנחנו היינו משפחה של שלש נפשות, בלי שום קרובים. אני לא מוותרת על תוספת - ועוד כזאת מופלאה כמו חיים.

לאה: עוד צריך לחשוב איך נספר לו. אני לא רואה איך זה יקרה.

אורית: זה יהיה התפקיד שלי.

לאה: את לבדך? זה לא פשוט.

אורית: רוב המחשבה שלי בלילה היתה על הדרך איך לעשות את זה. יש לי מין חכנית שצריכה להצליח... תראו: אני זו היחידה מבינינו שחיים מכיר עכשיו; אני פוגשת אותו כל יום, ואנחנו ביחסים טובים.

רפאל: ומה בדיוק תגידי לו?

אורית: זה באמת לא יהיה פשוט. אני לא הולכת פשוט לספר לו. בתכנית שלי יש לכם תפקיד. נהיה ביחד בזמן שהוא ילמד מה שבאמת קרה. אתם מוכרחים לסמוך עלי. תזכרו שאני היחידה מבינינו שעדיין לא עשתה טעויות בענין הזה...

רפאל: איך זה נהיה ביחד?

אורית: אני חושבת להביא אותו לכאן.

לאה: את תביאי אותו? איך זה יהיה?

אורית: כבר חשבתי על סיפור שאני אספר לו. אני אחזור מהחופש לפני הזמן, אבוא לחיים ואגיד לו שהורים שלי מנסים לנצל קשרים בצבא כדי להעביר אותי מהיחידה הרחוקה שלו. אני די מאמינה שהוא יהיה מוכן לבוא אתי אליכם כדי לשכנע אתכם להשאיר אותי שם.

לאה: אז מה? נמשיך פה עם ערמומיות ועם שקרים?

רפאל: זה בעצם לא יהיה שקר גמור, כי הלא באמת חיפשתי דרך להעביר את אורית משם לפני שחיים יספיק ללמוד מי הם ההורים שלה.

אורית: אני אעמיד פנים בפני חיים, כדי שנקיים את הפגישה שלכם. אני אטעה אותו - אבל זה יהיה שקר זמני שיתבטל מעצמו אחרי שנספר לו הכל.

רפאל: אני ממש מתפעל מהתחכום שיש ברעיון של אורית - ועם זה אני לא מופתע: אני מכיר את השכל המעשי שלה. להביא את חיים לכאן - זה נראה כיוון נכון - אבל זה גם מביא לי צורך לברוח מכאן לפני שהוא יגיע....

אורית: זה יהיה קשה לך אבל אתה לא תברח. אמא, את מוכרחה להסכים, כי אם לא - מה אפשר לעשת יותר טוב?

לאה: (חושבת רגע) האמת היא שאין לי הצעה יותר טובה. אני עוד צריכה לחשוב על זה.

אורית: אני לא מתכוונת למהר. עוד צריכים לסכם בינינו את כל הפרטים. אני אביא מחברת ועט, ואנחנו נרשום באופן מסודר את כל המהלכים; נשתדל שלא לעשות טעויות. (יוצאת)

רפאל: חשיבה אסטרטגית ממש....

לאה: לא צריך להגזים. אני לימדתי אותה לרשום דברים. כן... אולי היא צודקת....

נעשה עכשיו ארוחת בוקר ונדבר.

(לאה עוברת לצד של המטבח. רפאל מצטרף אליה. אורית נכנסת עם מחברת ועט ביד)

- מסך -

תמונה ה' - חוזרים לחיים

(אמצע השבוע, אחרי הצהריים)

(קול מפתח בדלת. נכנסים אורית וחיים)

אורית: כאן אנחנו גרים. אולי תשב כאן. אני יודעת שההורים כרגע אצל השכנים ותכף אקרא להם. תשתה כוס מים?

חיים: כן, תודה לך. (אורית מוזגת מים לשניהם) יהיה לי מאד מעניין לפגוש את ההורים שלך. אוכל לספר להם על ההתרשמות הטובה שלי ממך. אני מקווה שהם יבינו כי העבודה אצלנו תעשה לך טוב, למרות שהמקום רחוק. אני גם צופה לך התפתחות וקידום במסגרת הצבא.

אורית: כן, הלא אני אמרתי לך שלפי דעתי כדאי שתיפגשו.

חיים: אז את קוראת להם?

אורית: עוד מעט, אבל רציתי לדבר אתך על משהו עוד לפני שהם יבואו.

חיים: טוב, על מה רצית לדבר?

אורית: אני זוכרת שפעם אמרת לי שאני מזכירה לך מישהי מהעבר שלך. האם אתה מוכן לספר לי את מי הזכרתי לך?

חיים: נו, טוב. אחרי שסיפרתי לך אז בלילה על הנישואים שלי בחוץ לארץ, אני יכול עכשיו להגיד, שבעצם הזכרת לי, ולא במעט, את זו שהיתה אשתי, שבימים ההם היא היתה יקרה לי מאד. אני יכול להגיד שיש ממש דמיון בינך ובינה.

אורית: והשם שלה היה לאה, נכון?

חיים: מאיפה את יכולה לדעת דבר כזה?

אורית: חיים, האם אתה יכול להבין שלאה היא האמא שלי?

חיים: מה את אומרת! את הבת של לאה?

אורית: דיברתי אֶתה עליך, והיה לי צורך לספר לה דברים שאמרת לי, ואחרי זה היא גילתה לי שאתה היית בעלה הראשון.

חיים: איזה סיפור! ועכשיו שנינו, לאה ואני, ניפגש אחרי כל השנים האלו... באמת, אתן לא סתם דומות. בעצם הכרתי בך הרבה דברים שאני הערכת מאד באמא שלך אז, בזמן ההוא. אהבת אותה לא מעט בגלל האופי המיוחד שלה – ולך יש אופי דומה.

אורית: מקודם בכלל לא ידעתי שהיו לה נישואים קודמים – ופתאום התברר לי שהיא ואתה הייתם באותו סיפור עצוב.

חיים: מה אגיד לך? אם הייתי יודע שאת הבת של לאה, הייתי חוסך ממך את הסיפור הזה. אני לא שמח על שהראיתי לך צד כזה לא-סימפטי של אמך. הלוא עד עכשיו אני לא מבין בדיוק מה נכנס בה, ואני מקווה שאת הפְּרָתָּה ממנה רק דברים טובים.

אורית: בינתיים אני שמעתי גם את הצד שלה, ואתה צריך לדעת ששמעתי ממנה שהיא בכלל לא שיקרה לך, ורק אתה לא הסכמת להאמין לה.

חיים: טוב, אם זה גורם לך להרגיש יותר טוב, אולי את צריכה להאמין לה. זה שאני לא האמנתי לה, לא מוכרח להשפיע על הכבוד שלך לאמא שלך. היא בטח גידלה אותך יפה, כפי שאני רואה; נתנה לך אהבה כפי שהיא ידעה לתת גם אז, וחינכה אותך ליושר ואחריות – וזה מה שחשוב.

אורית: רציתי שתחשוב כי אולי היתה זאת טעות מצדך שלא האמנת לה. הלא גם זאת אפשרות.

חיים: נו טוב, אם הייתי יכול לקבל את האפשרות הזאת באותו הזמן, לא היו הנישואים נהרסים. עשיתי מאמץ לקבל ממנה את האמת כדי שנוכל להישאר יחד – ולא הצלחתי.

אורית: זה כאילו אתה בטוח שהיא שיקרה לך...

חיים: זה ברור. תביני אותי: הלא כבר סיפרתי לך איך החבר שלי נתן תיאור מדויק של הזמנים, של המקומות, של מה שהוא ראה, והיא - לא העיזה לספר את האמת.

אורית: ואתה ממש יודע שהוא, החבר, אמר לך את האמת.

חיים: אלא מה? תראי: את מכירה את אמא שלך, ואני די בטוח שהיא נשארה בן-אדם נהדר כמו שהכרתי אותה – למרות מה שקרה. אני רואה גם עליך שהיתה לך אמא מצוינת – וגם לכן את מאמינה לה. אבל החבר שלי, הוא היה בוודאי נאמן לי, והוא דאג לי. אני מעולם לא פגשתי

מישהו שאהב אותי יותר ממנו. מה את מתארת לך, שהוא יספר לי סתם סיפורים שיהרסו לי את החיים?

אורית: וגם אתה אהבת אותו?

חיים: כמובן, אהבתי אותו – אבל זה לא כמו האהבה שלו. תשמעי, הוא היה אלוף באהבה; מרוב אהבה הוא היה גם מסוגל להגזים מאד. פעם עשיתי תעלול בבית הספר וחשדו בי. הבחור הזה עשה הכל כדי שהאשמה תיפול עליו. אני אמרתי לו לא פעם שאסור לתת לאהבה לנצח את השכל הבריא.

אורית: אני אלך לקרוא לאמא שלי.

חיים: ושנינו ניפגש אחרי כל השנים...

(אורית יוצאת)

חיים: (לעצמו) הבת של לאה... כזאת דרישת שלום מיוחדת.

(אורית ולאח נכנסות)

לאה: חיים!

חיים: לאה. אורית הפתיעה אותי היום, אבל היא באמת דומה לך. את יכולה להיות גאה בה.

לאה: אני באמת גאה. אחרי שהיא הביאה לי את הצד שלך בסיפור, ידעתי שאנחנו צריכים להיפגש.

חיים: אני את הצד שלי כבר אמרתי לך אז, הרבה פעמים – וזה לא עזר.

לאה: רק לא סיפרת לי מאיפה הסיפור ששמעת עלי.

חיים: זה נכון. עכשיו כנראה את הבנת שהמקור היה רפאל – אבל את גם יודעת שהבחור הזה היה ראוי לאמון.

לאה: זה נכון שהוא היה בהחלט מעורר אמון. גם בזמן שהוא משקר – ממש לא עולה על הדעת לחשוד בו... אני הייתי הראשונה להאמין לו.

חיים: אז אולי עכשיו נעמוד שנינו מול האמת. תגלי לי סוף-סוף מה באמת היה בפגישות האלו, ולמה היית מוכרחה לשקר לי. אני חושב שהייתי מבין אותך. היית יקרה לי מאד...

לאה: עכשיו אנחנו מול האמת: חיים – אני לא שיקרתי לך אף פעם.

חיים: ככה? אז רפאל, הוא היה זה שסתם בא ושיקר? תגידי: את לא היית מאמינה לו?

לאה: באמת גם אני האמנתי לו. אבל בבקשה תתפוס עכשיו שאני הייתי זאת שאמרה את האמת..

חיים: ורפאל? אם הוא שיקר – בשביל מה?

לאה: האם אתה יכול להבין שהוא רצה להפריד בינינו?

חיים: אני לא יכול לקבל שהוא רצה להוציא אותך מהחיים שלי. הוא דווקא העריך אותך מאד, ומה שקרה אתך הציק לו, והיה קשה לו לספר לי.

לאה: כי הוא העריך אותי.

חיים: את יכולה להיות בטוחה בזה. ראיתי שזה ציער אותו מאד.

לאה: ככה ראית את זה?

חיים: הוא אפילו ביקש ממני לא לספר לך שהוא זה שראה אותך, כי הוא לא רצה שתדעי שהוא יודע עליך דברים לא טובים. בגלל זה חסכתי ממך את הידיעה הזאת.

לאה: זה לא היה נכון מצדך לכבד בקשה כזאת. היית צריך לתת לי הזדמנות להתעמת עם רפאל. אולי ככה הוא לא היה מצליח לפרק לנו את המשפחה הקטנה.

חיים: אולי לא צדקתי שלא סיפרתי לך – אבל עדיין ברור שלא היה לו משהו נגדך. בעצם הוא אפילו היה די מאוהב בך. אולי לא יכולת להבחין בזה.

אורית: אני הבנתי ממך, שכשהחבר שלך אוהב, הוא עלול להגזים...

חיים: למה הכוונה?

לאה: זה נכון שהוא היה מאוהב בי, ובאמת לא הבחנתי בזה. הוא רצה אותי לעצמו. גם אתה וגם אני לא הבנו את זה אז.

חיים: ככה את חושבת?

לאה: ככה אני יודעת.

חיים: איך נודע לך דבר כזה?

לאה: זה נודע לי רק אחרי שאורית סיפרה לי מאיפה קיבלת את הסיפור עלי.

רפאל: אז זה ההסבר שאת מצאת למה שקרה בינינו?

לאה: חיים, תשב ותחזיק טוב. תנשום עמוק. רפאל הוא בעלי.

חיים: מה? והוא האבא של אורית?

לאה: שנינו גידלנו את אורית, והיא זאת שארגנה את המפגש הזה...

חיים: כן – הלא אתם רוצים להעביר אותה מהיחידה, והיא ביקשה שאדבר אתכם...

לאה: באמת רצינו – עד לזמן שבו התגלתה האמת.

חיים: התגלתה האמת?

לאה: אחרי שאני הבנתי שרפאל היה המקור של הסיפור.

אורית: לא אמרתי לך את האמת. זה היה כדי שתבוא אלינו. אני מקווה שתסלח על זה.

לאה: בפעם הזאת אני הרשיתי לאורית לעשות את זה – וזה היה השקר הראשון והאחרון שיצא ממני. מעכשיו תשמע ממני רק את האמת – כמו שגם היה תמיד לפני שאנחנו נפרדנו.

חיים: זה עוד לא נכנס לי בראש. הלא הזכרון של רפאל היקר, האוהב, מלווה אותי כל השנים... כל כך חיפשתי אותו מאז שבאתי לארץ.

לאה: ואנחנו, אני ורפאל, דאגנו להסתתר – עד שהצבא שלח את אורית אליך...

חיים: ככה... ועכשיו אני צריך לקלוט שהוא עשה לי דבר כזה... עשה לנו... מה! הלך והמציא עליך סיפור כזה... איפה הוא רפאל?! שיבוא לפה עכשיו!

אורית: אני מביאה אותו מייד. תדע שגם לו היה קשה מאד בלעדיך, והוא התגעגע אליך תמיד. אני גם יודעת שהוא חרד ופוחד לקראת הפגישה הזאת.

(אורית יוצאת)

לאה: אני צריכה לספר לך, כי בזמן שרפאל הבין שהאמת התגלתה פתאום, הוא מייד הגיב ביושר ולא התחמק. אני מאמינה שהוא גם ימצא את האומץ לעמוד מולך.

חיים: תני לי לנשום רגע. אני מקבל כל כך הרבה ידיעות חדשות וקשות בבת אחת. (יושב)
תגידי לאה, איך את מקבלת את כל זה, מה את מרגישה, מה את צריכה? את כעסת על רפאל?

לאה: תשמע, מאותו יום אני לא מצליחה בכלל להרגיש. השקר שאותו אני חייתי כל השנים התפוצץ פתאום - וזה ממש משתק לי את ההרגשות, את הכעסים, גם את התקוות. אולי אחרי הבירור שלנו היום, זה יחזור אלי...

חיים: גם אני די המום, אני לא בדיוק מבין מה שקורה אצלי בפנים ברגע הזה...

(אורית ורפאל נכנסים)

לאה: הנה אתם נפגשים. אחרי כל השנים....

חיים: אז זה באמת נכון... התחנת עם לאה, מה?

רפאל: כבר סיפרו לך... תשמע: מה שעשיתי עשיתי, אבל אחרי זה, כל השנים, כשיכולתי להביט על מה שאני גרמתי לאלה שהכי אהבתי, אני התביישתי והתיסרתי מאד - אבל שמרתי את זה רק לעצמי, כי... לא ידעתי איך לתקן...

חיים: ואני... אני ממש לא מבין בדיוק את מה שאני מרגיש עכשיו: רפאל - אני רואה אותך, ואני גם רוצה לחבק אותך - וגם לשבור לך את העצמות.

לאה: לחבק ולשבור עצמות... אני נזכרת שטעמתי משהו כזה כמעט, בזמן שכל-כך כעסת עלי...

חיים: לאה, אני יכול רק להצטער, בכלל - על כל מה שאמרתי ועשיתי לך בזמן שסמכתי על ידיד נפשי הזה... העניין הזה עוד לא נקלט אצלי.

(לרפאל) אתה בכלל זוכר כמה היינו קרובים בנפש? עכשיו קשה לי אפילו להביט עליך. עוד לא מסתדר לי לקבל שקרה דבר כזה.

ואני סמכתי עליך כמו על עצמי. איך נפלתי כאן. בסוף אתה יוצא רמאי ונוכל - ולא יוצאת חפה מפשע, מסכנה כזאת, שכל כך התאמצה לשכנע אותי שדברים לא קרו.

לאה: ולא הבנתי מה נכנס בך.

חיים: אני לגמרי נכשלתי בתור בעל, בתור אוהב, והמשפחה שהתחלנו לבנות נהרסה...

לאה: גם אני אחראית. היה אסור לי לוותר לך.

רפאל: האחריות היא רק עלי. אני השקעתי הרבה תחבולה בפעולה המטורפת שלי.

לאה: והרווחת משפחה בארץ ישראל. הלא זה גם היה נשאר ככה, אם אורית לא היתה פוגשת את חיים...

רפאל: את צודקת – אבל בכל השנים גם שילמתי על זה לא מעט: תמיד הרגשתי גזלן ובוגד, ומהתחלה גם הפסדתי את החבר הטוב ביותר שבעולם.

לאה: היום נגמרות ההסתרות והאמת נפרשת ומתבררת - עכשיו גם בשביל חיים. רק ככה נוכל להמשיך בחיים שלנו.

אורית: אני חושבת שעשיתי את החלק שלי, והפגישה שלכם מתקיימת. עכשיו אני עייפה מאד וצריכה לנוח בחדר לפני שנחזור ליחידה.

חיים: אורית! זה היה ממש מבצע שארגנת פה.

איזה... תכנון חכם לבחורה כל כך צעירה. כבר מזמן אני הבחנתי ביכולות שלך.

אני מחליט עכשיו לשלוח אותך לקורס קצינים. את מתאימה למשימות רציניות.

אורית: אני ממש לא יכולה להמשיך פה. אני אישן עכשיו. תעירו אותי בזמן שנצטרך לנסוע לבסיס.

רפאל: אורית יקירה! באמת עשית המון וזכותך לנוח. גם יש לך זמן בשביל זה. לנו כאן יש עוד לא מעט דברים להחליף בינינו אחרי הפרידה הארוכה שלנו.

לאה: כן, אורית; מגיע לך לנוח עכשיו אחרי המאמץ הנפלא שלך. אני מאד גאה בך.

אורית: טוב... להתראות עוד כמה זמן. (יוצאת)

חיים: איזו בחורה! תשמעו: היו לי כל מיני חברים בכל השנים עד עכשיו, אבל מאז שנפרדו

הדרכים שלי ושלכם, לא הרגשתי קשר טוב כמו שהיה לי עם אורית; וזה לא פשוט: אני קצין ולוחם ותיק והיא חיילת חדשה וכל כך צעירה - ובכל זאת...

לאה: היא לוקחת את השירות ברצינות. לא כל הצעירים כמוה.

חיים: אני חושב לעצמי, שאמנם הקשר בין שניכם בא בעקבות הריסת הנישואים שלי - אבל צמח ממנו משהו טוב: אתם הבאתם וגידלתם בת נהדרת.

אני נזכר עכשיו שבזמן שאורית סיפרה לי על ההורים שלה, חלפה בי מחשבה, שהאנשים האלה, אבא ואמא שלה, נותנים לעולם נסיכה...

רפאל: אותי זה לא מפתיע. תדע, שהילדה הזאת קיבלה מאתנו את האהבה הגדולה ביותר, וזה עם החינוך וההדרכה, בעיקר של לאה – אבל גם ראינו מההתחלה שהיא נולדה עם אישיות מיוחדת.

חיים: מה אגיד לך, רפאל. אתה גם עזבת אותי בעצמך, וגם השארת אותי בלי אשתי, והלא אחר-כך, במלחמה, גם הלכה לי כל המשפחה, ואני נשארתי לבד לכל החיים. אני מנסה לכעוס עליך, וזה לא מצליח לי... ולמה? אני חושב כי אולי גם מפני שאתה הגעת להיות אבא של כזאת אורית...

לאה: תגיד, חיים: אתה יודע בת כמה אורית בדיוק?

חיים: בת כמה? בוודאי אני יודע. לפני כמה שבועות הזמינו אותי ליום הולדת שהבנות ארגנו לה.

אז...

לאה: אז עכשיו תעשה חשבון, ממתי זה התחיל. תמיד היית טוב בחישובים בעל-פה...

חיים: מה התחיל... רגע... (חושב בשקט) מה... מה את באה להגיד לי? לאה! מה את מספרת לי פה?!

לאה: אני מספרת לך שאתה לא ממש לבד לכל החיים. זה נכון שהמשפחות שלנו הלכו – אבל יש לנו דור המשך. גם לך יש. אני חושבת שאתה לא היית מבקש לך המשך יותר טוב ממה שאנחנו מכירים פה...

חיים: (מכסה את עיניו. אחר כך מדבר) ואורית? היא יודעת את כל זה?

לאה: כן. אני אמרתי לה באותו יום.

חיים: היא נמצאת אתי כל היום – ובהתנהגות שלה היא לא נתנה לי להרגיש שום דבר...

לאה: ומה היתה צריכה לעשות? לספר לך הכל בלי הכנה?

חיים: לא... לא... היא דווקא עשתה נכון. איזה אופי, איזה קור-רוח...

(לכיוון היציאה:) אורית! אורית! בואי הנה לרגע, אני רוצה להביט בעיניים שלך. (בשקט:) עד

עכשיו לא הרשיתי לעצמי... אורית!

רפאל: (מניח ידו על זו של חיים) תן לה לישון. היא עוד המומה מכל העניין, ובכל זאת היא עשתה

את המאמץ כמו שרק היא יכלה. בטח תדברו הרבה בנסיעה לבסיס.

חיים: הנסיעה לבסיס... כן... אתם יודעים: הרכב שלי חונה כאן בחוץ; צריך רק להיכנס אליו

ולנהוג – אבל אני עכשיו במין סחרחורת; משהו קורה לי; לא לגמרי ברור לי מה... תשמעו:

זה מאד חזק, הענין הזה. אני צריך לעכל. הכנסתם אותי, שלשתכם, למשהו שמשנה את

החיים. אתם מבינים?

לאה: בזמן שאני קיבלתי את ההפתעה שלי, הרגשתי מכה חזקה וסנוור. עד עכשיו לא יצאתי מזה.

גם אתה צריך לנוח עכשיו. בוא, אני אראה לך איפה תשכב לנוח.

חיים: כן, לנוח קצת... אני צריך לקוות שלא תפרוץ מלחמה בדיוק עכשיו...

(לאה יוצאת עם חיים)

רפאל: (לעצמו) אני כאן תחת קורת גג עם... עם כל מי שיקר לי. הייתי צריך להיות מאושר...

מבינינו, רק אני לא הופתעתי מהאמת כשהיא יצאה לאור – אבל אני הוא מי שפוחד

מהעתיד... כולם עדיין בתוך הלם, ורק אחרי שהם יחזרו לעצמם יגיע תורי להבין לאן

הולכים החיים בשבילי.

(לאה חוזרת)

לאה: הוא שכב ונרדם ממש מייד. ראיתי שגם אורית ישנה בשקט.

רפאל: עכשיו הפקדון היקר שהחזקנו חוזר אל חיים שלא ידע עליו, ואת האיחוד המופלא הזה

שניהם עוברים קודם-כל בשינה...

לאה: בינתיים עשינו מה שצריך. אני חושבת שהאמת קיבלה את כל מה שמגיע לה.

רפאל: תגיד, לאה, האם יכול להיות שתחליטי לחזור אל חיים? האיש הזה נראה לי ממש במיטבו...

לאה: נכון. זה יפה לראות את האישיות שהתפתחה מאותו בחור שאני הייתי נשואה לו ושאתה אהבת אותו עד שבגדת בו.

רפאל: ...ולא חדלתי לאהוב אותו.

לאה: אני עדיין לא יכולה לדעת אם יש בתוכי צורך לחזור אליו. גם לא ברור אם הוא היה רוצה שככה יהיה.

רפאל: עוד שאלה: האם גם יכול להיות שאנחנו שנינו איך שהוא נישאר יחד, למרות מה שקרה?

לאה: תראה, הקשר החזק שלי ושלך התבסס מההתחלה על מרמה איומה, והלא זה בדיוק מה שערער אותי לגמרי. יחד עם זה, אני לא מוכנה כרגע להחליט על ניתוק בינינו. אני גם זוכרת שיחד חָלַקְנו עשרים שנה של חיים משותפים די מאושרים – אבל אני עדיין לא יכולה להרגיש ולהחליט.

רפאל: אז אני צריך לחכות בסבלנות. אני אחכה, לאה, כל כמה שצריך.

לאה: כן, אין כאן ברירה. אני מקווה מאד שעכשיו אני כבר אצליח לתת טוב מקום לרגשות שלי, כדי שאני אוכל לדעת, פ... פתנאים האלה, מה חשוב עכשיו, מה אני באמת צריכה, איזה חיים אני מבקשת לי.

רפאל: ואני, לא ברור לי לאן אני הולך, מה אני מאבד מכל מה שהיה לי ומה יישאר לי – אבל אני רוצה שתדעי כי אני לא מצטער על זה שהכל התגלה. כבר באותו ערב שבו הסוד הקשה שלי נחשף, ירד ממני משא כבד. בימים האלה, ובמיוחד עכשיו, אני מרגיש שיש ל... למציאות שלי איזה טעם חדש, משמעות שלא הִפְרָתִי – ואני יודע שהדבר הזה גם לא ישתנה – אפילו יחד עם כל מה שאת עוד תחליטי על הגורל שלי.

לאה: כן... אני מאמינה שגם אורית וגם חיים יהיו רעבים אחרי שיקומו מהמנוחה. צריך להכין ארוחה.

רפאל: גם לי זה מאד מתאים: ארוחה עם כל היקרים לי; ארבעתנו סביב השולחן.

לאה: טוב. אתה תחתוך סלט גדול ואני אטגן חביתות לכולם.

(לאה מוציאה מחבת וכלים. באותו זמן רפאל מוציא מהמקרר ירקות, ביצים ומצרכים אחרים. לאה מביאה לחם ואחר כך שוטפת ירקות. רפאל מביא לשולחן צלחות, כוסות וסכו"ם)
(ההכנות מתקדמות ונשמע שקשוק של כלים. בתוך כך, מתחילה תאורת הבמה לקטון יותר ויותר)

- מסך -